

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 484-1901)

Originalt emne

Teater

Teater/Aarhus Teater

Uddrag fra byrådsmødet den 9. januar 1902 - side 6

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 484-1901)

Fra Repræsentantskabet og Bestyrelsen for Aarhus Teater forelaa i Mødet den 12te December f. A. saalydende Andragende:

"Underskrevne Bestyrelse og Repræsentantskab for Aarhus Teater tillade os herved at fremsende til det ærede Byraad:

1. Regnskabsoversigt over Teatrets og dets Bygnings Driftskonti pr. 30te Juni 1901, og
2. Status pr. 30te Juni 1901.

hvilke Regnskaber efter at være reviderede, ville blive forelagt den første ordinære Generalforsamling med Repræsentantskabets Anbefaling til Godkendelse.

Det har desværre vist sig, at Bekostningerne ved Teatrets Opførelse i ikke ubetydelig Grad har oversteget de hertil oprindelig beregnede Summer. Dette skyldes dels Fordyrelse af selve Arbejderne under disses Udførelse, dels at den kunstneriske Udsmykning har medtaget større Beløb, end det har vist sig muligt at faa dækkede ved private Tilskud og dels, at det, efter at Bygningen var taget i Brug, har været nødvendigt paa mange Punkter at anvende Bekostninger til Forandringer og Forbedringer, hvor først Brugen har kunnet fremvise Manglerne, ligesom selve Scenemateriellet har stillet større pekuniære Krav, end der fra Begyndelsen af har kunnet paaregnes, og maa det som undskyldende

Omstændigheder i disse Henseender formentlig ogsaa tages i Betragtning, at Opførelsen af et saa tidssvarende Teater med Tilbehør er et saa kompliceret Byggeforetagende, at man, tilmed da man stod ganske uden Erfaring fra lignende Byggeforetagender i vore Provinsbyer, har haft vanskeligt ved forud at overse eller beregne Bekostningerne i alle deres Detailler. Ligesaa maa ogsaa tages i Betragtning et Kurstab paa ca. 27,000 Kr. paa Kreditforenings-Obligationer og Tab paa det fuldt tegnede, men ikke indbetalte Aktiebeløb.

Vi skulle ikke her udtale os om det tilvejebragte Resultat, men kun indskrænke os til at henvise til den Enstemmighed, hvormed Teatret saavel indenbys som udenbys er blevet rosende omtalt som en enestaaende monumental Bygning, der er Øjemedet værdig og i høj Grad har bidraget til at højne vor Bys Renommé og kaste Glans over dens Foretagsomhed og Interesse ogsaa paa Aandslivets Omraade.

Vi tillade os at formene, at ogsaa det ærede Byraad er enig i, at her er tilvejebragt og fuldført et Værk, som vor By har Ære af, og som paa mange Maader kommer Byen og dens Borgere til Nytte.

I Tillid til, at det ærede Byraad med usvækket Sympati omfatter dette Foretagende, tillade vi os ærbødigst at andrage om pekuniær Støtte til Udredelse af de paaløbne forøgede Anlægsbekostninger og Dækning af Teatrets herfra stammende Gæld. I saa Henseende er det fornødent, at Teatret faar et Laan paa 60,000 Kr.

Om ønskes kan herfor gives Pant i Ejendommen næst 300,000 Kr. til 6 ½ pCt. aarlig Ydelse til ny jyske Købstadkreditforening, næst Byraadets Ret efter vedlagte den 30te November 1899 tinglæste Deklaration samt næst Skadesløsbrev for indtil 40,000 Kr. til Aarhus Privatbank. Men da et saadant Laan er uopnaaeligt, med mindre der kan stilles anden betryggende Sikkerhed ved Siden af, og Teatret ikke er i Stand til at byde en saadan, tillade vi os at ansøge om, at det ærede Byraad under forventet ministeriel Approbation gunstigst vil tilsige os Kommunens Garanti for dette Laan paa 60,000 Kr., hvortil vi ifølge vedlagte Udkast til Budget for 1901-1902 forvente at kunne afse 3500 Kr. aarlig til Forrentning og Amortisation."

I nævnte Møde overgaves Sagen Budgetudvalget til Erklæring, der nu forelaa saalydende:

"Efter det foreliggende Andragende savner Teatret et Beløb af ca. 60,000 Kr. til Dækning af Udgifter dels vedrørende Teatrets Opførelse, dels vedrørende Forrentning af og Afbetaling pr. 11te December f. A. paa den paa Teatret hvilende Prioritetsgæld, og

Bestyrelsen søger Kommunens Garanti for et Laan til Dækning af ovennævnte Beløb.

Følgen af, at Teatret ikke kan opfylde sine pekuniære Forpligtelser vil kunne medføre, enten at Teatret gaar over i privates Eje eller at Kommunen maa overtage det, men hvilket som helst af disse Alternativer vilde Udvalget betragte som noget, der saa vidt muligt bør søges undgaaet.

Der er gaaet saa kort Tid, siden Teatret begyndte sin Virksomhed, at Udvalget ikke har ment, at de foreliggende Regnskaber kunne afgive tilstrækkeligt Materiale til Bedømmelse af, om Teatret er i Stand til at holde sig, i hvert Fald saafremt det foreløbig modtog en pekuniær Støtte, og da hvorledes denne skulde ydes, for at sikre Teatrets Bevarelse.

Udvalget har derfor ikke ment at kunne anbefale Byraadet nu at tage endelig Stilling til det foreliggende Andragende, men foreslaar, at der ventes med at tage Bestemmelse herom, indtil den løbende Sæson er sluttet. Medens det tør haabes, at Teatret vil kunne træffe Arrangement med sine øvrige Kreditorer om at oppebie dette Tidspunkt, maa det antages, at Teatret ikke kan udsætte at opfylde sine Rente- og Afdragsforpligtelser pr. 11te December f. A. til 1ste Prioritetshaver, hvortil vil medgaa ca. 12,750 Kr. Udvalget vil derfor foreslaa, at Kommunen yder Teatret et foreløbigt Laan af denne Størrelse med det Forbehold, at der om dette Laans Betingelser og Tilbagebetaling træffes nærmere Bestemmelse af Byraadet ved Sagens endelige Afgørelse - alt under Forbehold af Indenrigsministeriets Sanktion."

I Overensstemmelse hermed vedtog Byraadet at søge Indenrigsministeriets Samtykke erhvervet til at yde Teatret et midlertidigt Laan paa 12,750 Kr., hvorefter der under 13de d. M. blev tilskrevet Ministeriet saalydende:

"Efter at det høje Ministerium under 18de Januar 1898 havde meddelt Samtykke til, at Aarhus Købstadkommune uden Vederlag overdrog Aktieselskabet "Aarhus ny Teater" til Opførelse af en Teaterbygning et Areal stort ca. 3150 kv-Alen af de Kommunen tilhørende Grunde ved Bispetorvet paa forskellige nærmere angivne Vilkaar, derunder navnlig, at Aktieselskabet for det Tilfælde, at Teatret benyttedes til andet end Fremstilling af Skuespil, ved Deklaration tilsikrede Kommunen et Vederlag for den omhandlede Grund af 75.000 Kr., hvilken Deklaration skulde tinglyses med oprykkende Prioritet næstefter i alt 175,000 Kr. i højest to Prioriteter i Selskabets samlede Ejendom, har Ministeriet endvidere under 31te December 1900 meddelt Tilladelse til, at Kommunens eventuelle Fordring paa 75.000 Kr. maatte staa tilbage for Laan af indtil 300,000 Kr., da det havde vist sig, at Teatrets

Opførelse vilde koste mere end oprindelig paaregnet. Teatret erholdt derefter i Ny jydsk Kjøbstad-Kreditforening et Laan paa nominelt 300,000 Kr., paa hvilket Kurstabet var ca. 27.000 Kr., men dette Laan i Forbindelse med Aktiekapitalen 235,717 Kr. 50 Øre og Gaver til ca.

34.000 Kr. har ikke vist sig tilstrækkeligt til at dække Byggesummen. Der er endnu ubetalt 50,669 Kr. 19 Øre, til hvis Dækning Teatret kun raader over ca. 5000 Kr., og dertil kommer, at Teatret heller ikke har kunnet betale Renter og Afdrag pr. 11te December 1901 paa Laanet i Ny jydsk Kjøbstad-Kreditforening til Beløb 12,750 Kr.

Da Teatrets Bestyrelse ikke paa anden Maade har ment at have Udsigt til at skaffe det saaledes manglende Beløb, har den henvendt sig til Byraadet med Anmodning om, at Kommunen vilde garantere for et Laan af 60,000 Kr., ved Hjælp af hvilket Beløb Bestyrelsen har ment at kunne bringe Forholdene paa ret Køl, saaledes at Teatret, der vedblivende agter at søge Statstilskud til Driften, fremtidig kunde bære sig.

Da Byraadet maa erkende, at den Virksomhed, som Teatret, der derhos frembyder en monumental Bygning til Pryd for Byen, har udfoldet, er af stor og almindelig Betydning for Byens Befolkning i det Hele, skønner man ikke rettere, end at det, naar der er Fare for, at Teatret paa Grund af Gæld maa ophøre at bestaa som saadant, vil være naturligt, at Kommunen søger at træde hjælpende til for saa vidt muligt at forhindre dette, hvis da Hjælpen kan ydes inden for rimelige Grænser.

Der er imidlertid gaaet saa kort Tid, siden Teatret begyndte sin Virksomhed, at de Byraadet forelagte Oplysninger om Teatrets finansielle Status formentlig ikke kunne afgive tilstrækkeligt Materiale til Bedømmelse af, om Teatret med nogen Støtte vil kunne holde sig eller i bekræftende Fald til Afgørelse af, hvorledes denne Støtte skulde ydes, og Byraadet har derfor ikke ment allerede nu at kunne tage endelig Stilling til det foreliggende Andragende, men vil vente med at tage Bestemmelse herom, indtil den løbende Sæson er sluttet, idet man da venter at kunne have bedre Oversigt over Forholdene.

Da Teatret imidlertid ikke uden at udsætte sig for en Katastrofe tør undlade snarest at betale Renter og Afdrag til Ny jydsk Kjøbstad-Kreditforening med foran nævnte Beløb af 12,750 Kr., har Byraadet ment at burde yde Teatret et foreløbigt Laan af denne Størrelse med det Forbehold, at der om dette Laans Betingelser og Tilbagebetaling træffes nærmere Bestemmelse af Byraadet ved Sagens endelige Afgørelse, idet det iøvrigt er en Forudsætning, at hvis Byraadet mener yderligere at burde støtte Teatret, gaar det nævnte

Laan ind under og deler Vilkaar med den yderligere Støtte.

Til at yde Aarhus Teater et saadant foreløbigt Laan tillader Byraadet sig at anmode om det høje Ministeriums Samtykke."

I Skrivelse til Amtet af 31te d. M., kommuniceret Byraadet under 5te Februar, meddelte dernæst Indenrigsministeriet for denne Gang efter Omstændighederne Samtykke til, at Kommunen ydede Teatret det ommeldte Laan. (Se Mødet den 20de November, Sag Nr. 261 - 1902.)

